

422.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej.

z dnia 17 maja 1927 r.

o pomiarze morskich statków handlowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. № 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Rozdział I.

Cel, zasady i sposoby pomiaru statków.

Art. 1. Pomiar statków morskich ma na celu ustalenie w mierze sześciennych nośności statków i polega na wymierzeniu pojemności pomieszczeń statków według zasad systemu Moorsoma.

Art. 2. Pojemność statku brutto stanowi łączną pojemność pomieszczeń statku z wyłączeniem następujących pomieszczeń w jego nadbudówkach: kuchen, pomieszczeń do destylacji wody, ustępów, schronień od fal, pomieszczeń maszyn pomocniczych i budki sternika.

Art. 3. Pojemność statku netto stanowi pojemność, otrzymana po potrąceniu od pojemności brutto — pojemności pomieszczeń, przeznaczonych i służących dla obsługi statku, a mianowicie: pomieszczeń dla załogi, kapitana, pomocniczej kotłowni, składu żagli, sprzętu statkowego, urządzeń nawigacyjnych, sygnałowych, sterowych i kotwicznych, pomieszczeń balastu wodnego, na statkach zaś poruszanych siłą maszyn, również pomieszczeń dla maszyn.

Art. 4. Pomieszczenia statku, potrącone w myśl art. 3 przy określeniu pojemności statku netto, później jednak przeznaczone lub użyte do innego celu, winny być doliczone do pojemności statku netto.

Art. 5. Pomiar statków przeprowadza się sposobem zwykłym lub sposobem skróconym. Pomiar sposobem skróconym stosuje się wówczas, gdy na statku pomieszczenia częściowo lub w całości zajęte są ładunkiem, utrudniającym pomiar sposobem zwykłym, lub gdy zachodzą inne przeszkody do przeprowadzenia pomiaru sposobem zwykłym.

Art. 6. Pomiaru dokonywa się systemem miarometrycznych.

Art. 7. Właściciel lub kapitan statku otrzymuje świadectwo pomiarowe od urzędu, który dokonał pomiaru.

Świadectwo pomiarowe sporządza się w języku polskim i angielskim i zawiera: rodzaj statku, jego nazwę, numer rejestrowy, sygnał poznawczy, narodowość oraz port ojczysty, opis statku, główne wymiary korpusu statku, dane ustalone przez pomiar, sposób, jakim przeprowadzono pomiar, powołanie się na niniejsze prawo, datę dokonania pomiaru, datę wystawienia świadectwa pomiarowego, podpisy: kierownika oraz referenta technicznego właściwego urzędu marynarki handlowej i pieczęć.

W świadectwie pomiarowym podaje się pojemność brutto i netto w metrach sześciennych oraz w angielskich tonnach rejestrowych.

Rozdział II.

Przedstawienie statku do pomiaru.

Art. 8. Pomiarowi podlega:

- a) statek przeznaczony do żeglugi morskiej, podlegający rejestracji w myśl ustawy z dnia 28 maja 1920 r. o polskich statkach handlowych morskich (Dz. U. R. P. № 47, poz. 285);
- b) obcy statek handlowy, który zawinął do portu polskiego pod banderą państwa, nie pozostającego z Polską w stosunku wzajemności co do uznawania świadectw pomiarowych.

Art. 9. Mogą być również pomierzone na wniosek właściciela lub kapitana statki, nie podlegające rejestracji, oraz te statki obce, które dla stwierdzenia pojemności netto poddadzą się dodatkowemu pomiarowi w urzędzie polskim.

Statki polskie, które dobrowolnie poddały się pomiarowi, podlegają w następstwie rygorom, wynikającym z obowiązkowego pomiaru, wyjąwszy obowiązek poddania pomiarowi sposobem zwykłym, jeżeli statek był pomierzony tylko sposobem skróconym.

Art. 10. Pomiar statku nowobudowanego w kraju uskutecznia się w dwóch okresach.

Pomiar dolnych pomieszczeń — zaraz po ukończeniu ich budowy; pomiar górnych pomieszczeń — po ukończeniu robót kadłubowych i wszystkich wewnętrznych urządzeń statku.

O dokonaniu tych robót stocznia obowiązana jest zawiadomić bezzwłocznie na piśmie właściwy urząd marynarki handlowej.

Art. 11. Pomiaru innych statków dokonywa się przy pierwszym ich zawinięciu do portu polskiego.

Art. 12. Obywatel polski lub osoba prawna, mająca siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej, dla których buduje się statek w kraju lub zagranicą, składają właściwemu urzędowi marynarki handlowej dwie kopje poniżej wymienionych rysunków, odpowiadających rzeczywistemu stanowi rzeczy, przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem przedstawienia statku do pomiaru:

1) rysunek przekroju poprzecznego statku z uwidocznieniem konstrukcji przekroju, rodzaju i wymiarów materiałów budowlanych;

2) rysunek przekroju podłużnego statku z uwidocznieniem: długości dna podwójnego, pokładów, położenia przegród szczelnych, sięgających od burty do burty, cystern, balastu wodnego, nadbudówek, luków i innych urządzeń;

3) rysunki z planami dolnych magazynów ładunkowych i pokładów, uwidoczniające urządzenie i przeznaczenie poszczególnych pomieszczeń;

4) rysunki urządzenia przedziałów maszynowych, kotłowych i węglowych.

Rysunki winny być wykonane w skali, przyjętej dla ogólnych rysunków przy budowie statków, i zawierać dane, potrzebne do sprawdzenia pomiaru.

Zmiany w budowie należy uwidocznić w rysunkach dodatkowych.

Art. 13. O przebudowie statku handlowego, dokonanej w kraju, stocznia, która przebudowę prowadzi, bezzwłocznie zawiadomi na piśmie właściwy urząd marynarki handlowej.

O przebudowie, dokonanej zagranicą, kapitan statku przebudowanego składa na piśmie zawiadomienie właściwemu urzędowi marynarki handlowej bezzwłocznie po przybyciu statku do portu polskiego.

O konieczności przeprowadzenia ponownego pomiaru przebudowanego statku rozstrzyga właściwy urząd marynarki handlowej.

Art. 14. Właściciel lub kapitan statku, uprzednio pomierzonego sposobem skróconym, jest obowiązany po ustaniu przeszkody, wymienionej w art. 5, zawiadomić na piśmie właściwy urząd marynarki handlowej o potrzebie dokonania pomiaru statku sposobem zwykłym. Również właściciel lub kapitan jest obowiązany zawiadomić w sposób powyższy o zmianie użycia lub przeznaczenia pomieszczeń statku, wymienionych w art. 4.

Art. 15. W celach kontroli może być zarządzo-ny z urzędu pomiar statku.

Art. 16. W przypadkach, o których mowa w art. 13 i 14, właściciel lub kapitan statku jednocześnie z zawiadomieniem o potrzebie dokonania ponownego pomiaru zwraca dotychczasowe świadectwo pomiarowe.

W razie zaniedbania zwrotu urząd marynarki handlowej może zarządzić przymusowe odebranie świadectwa.

Art. 17. Właściciel i kapitan statku obowiązani są przy pomiarze udzielić urzędnikowi pomiarowemu wyjaśnień oraz wykonać zarządzenia, mające na celu ułatwienie pomiaru.

Przed ukończeniem pomiaru statku nie wolno bez zgody urzędnika pomiarowego brać na statek ładunku ani balastu.

Rozdział III.

Postępowanie i władze pomiarowe.

Art. 18. Dla pomiaru statku jest właściwy urząd marynarki handlowej, w którego okręgu statek ma swój port ojczysty.

Dla statków obcych właściwy jest urząd marynarki handlowej, w którego okręgu statek do portu zawija.

Przepis ten nie ma zastosowania do statków gdańskich oraz statków obcych, zachodzących do Gdańska.

Art. 19. Jeżeli statek w obecnym jego stanie był już pomierzony przez władze polskie, urząd marynarki handlowej odmówi ponownego pomiaru.

Art. 20. Z postępowania pomiarowego sporządza się protokół. Obok pojemności brutto i netto w metrach sześciennych należy podać pojemność w angielskich tonnach rejestrowych.

Art. 21. Jeżeli pomiar, sposobem zwykłym dokonany, dotyczy:

- a) statków polskich, wpisanych do rejestru statkowego,
  - b) statków obcych,
- urząd marynarki handlowej prześle protokół pomiarowy Ministerstwu Przemysłu i Handlu, które po technicznym sprawdzeniu obliczeń oraz innych danych zatwierdza pomiar. Po zatwierdzeniu pomiaru właściwy urząd marynarki handlowej wystawia świadectwo pomiarowe.

Art. 22. Jeżeli pomiar dotyczy:

- a) statków polskich, które nie są wpisane do rejestru statkowego,
  - b) statków handlowych obcych, które dla stwierdzenia pojemności netto poddały się dodatkowemu pomiarowi w polskim urzędzie marynarki handlowej,
  - c) statków, pomierzonych sposobem skróconym,—
- urząd marynarki handlowej sam zatwierdza pomiar i wystawia świadectwo pomiarowe.

Art. 23. Minister Przemysłu i Handlu określi, na jakich zasadach ma być dokonany pomiar statku, którego budowa nie pozwala na zastosowanie normalnych sposobów pomiaru.

Art. 24. Jeżeli świadectwo pomiarowe statku, nie podlegającego rejestracji, wykazuje braki, urząd marynarki handlowej może zarządzić pomiar ponowny. Pomiar ten podlega zatwierdzeniu przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w trybie, przewidzianym w art. 21.

Art. 25. W razie zmiany w rozkładzie pomieszczeń statku lub ich przeznaczenia, dane, dotyczące pomieszczeń, które zmianie nie uległy, przenosi się z dawnego świadectwa pomiarowego do nowego bez ponownego ich ustalania.

Art. 26. Urząd marynarki handlowej przechowuje dokumenty, protokoły, szkice techniczne i inne dowody, dotyczące pomiarów, świadectwa pomiarowe, zwrócone urzędowi, oraz prowadzi odpowiednie rejestry i skorowidze.

Rozdział IV.

Opłata za pomiar.

Art. 27. Opłata za pomiar oraz wystawienie świadectwa pomiarowego wynosi:

1) przy pomiarze systemem zwykłym — 0,07 złotego od każdego metra sześciennego pojemności statku brutto, licząc ułamki za cały metr, jednak ogółem nie mniej jak 5 złotych i nie więcej jak 300 złotych;

2) przy pomiarze sposobem skróconym oraz przy pomiarze statków bezpokładowych — połowę powyższej opłaty;

3) przy dodatkowym pomiarze oddzielnych pomieszczeń lub części pomieszczeń — 0,07 złotego za każdy metr sześcienny przestrzeni pomierzonej, jednak ogółem nie mniej, jak 5 złotych.

Za wystawienie następnego świadectwa pomiarowego w razie zaginięcia poprzedniego:

- a) dla statków bezpokładowych lub pomierzonych sposobem skróconym — 10 złotych;
  - b) we wszystkich innych przypadkach — 20 złotych.
- Od opłat powyższych zwolnione są statki, których pomiar w celach kontroli w myśl art 15 i 24

zarządzi urząd marynarki handlowej, o ile wynik pomiaru okaże się zgodnym ze świadectwem pomiarowym.

Art. 28. W razie przekroczenia przepisów art. 8 — 17, opłaty za pomiar wymierza się w wysokości podwójnej.

W razie zarządzenia przez urząd marynarki handlowej, stosownie do art. 16, przymusowego odebrania świadectwa pomiarowego opłaty za pomiar i wystawienie świadectwa wymierza się w wysokości dziesięciokrotnej.

Rozdział V.

Przepisy końcowe.

Art. 29. Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia niniejszego traci moc obowiązującą rozporządzenie o pomiarze statków morskich z dnia 1 marca 1895 r. (Dziennik Ustaw Rzeszy Niemieckiej z r. 1895, str. 161) wraz z późniejszymi jego uzupełnieniami.

Art. 30. Rozporządzenie wykonawcze określi termin, w którym należy dokonać wymiany dotychczasowych dokumentów wymiarowych na nowe świadectwa pomiarowe, oraz ustali czas, w którym dawne dokumenty wymiarowe utracą moc.

Art. 31. Wykonanie rozporządzenia niniejszego należy do Ministra Przemysłu i Handlu.

Przepisy wykonawcze obejmą również szczególne postanowienia co do zasad obliczania pojemności statku, wyłączania i potrącania pomieszczeń z ogólnej pojemności statku brutto i netto, sposobów pomiaru, środków sprawdzenia tożsamości statku, przyrządów pomiarowych, ich przechowania i kontrolowania.

Art. 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*